

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Variarvm Lectionvm Libri Dvo Theodori Canteri
Vltraiectini**

Canter, Dirk

Antverpiæ, M. D. LXXIII.

Aristotelis locus contra quorundam neotericorum interpretum opinionem
illustratus. Cap. 2.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70886](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70886)

αὐταῖς μούσαις, ἕσας θεραπαινίδας ταύτας, ἐώνη-
ται Μεγακλῶ ἢ θυγατὴρ Μάκαρος· ὁ δὲ Μάκαρ
Λεσβίων μὲν ἑβασίλδων. διαφέρετο δὲ ἀφ' ὧν τῶν
ἡμῶν ἠγανάκτης δὲ ἡ Μεγακλῶ ἑστ' ἡ μῆδος.
εἰ δ' οὐκ ἔμελλε. καὶ μούσας θεραπαινίδας ταύ-
τας, τοσαύτας τ' ἀριθμὸν ὠνεῖται, καὶ καλεῖ μούσας,
καὶ τῶν δὲ λένον τῶν Λιγυρίων. ταύτας ἐδιδάξατο
ἑὸν καὶ κινδύειν τὰς ποικίλας τὰς παλαιὰς ἐμ-
μελῶς· αἱ δὲ, σιωπῶν κινδύειν καὶ, καὶ καλῶς κα-
παύσασθαι, τ' μάκαρα ἐδελχον, καὶ κατ' ἐταυρον ἡς
ὄργης, οἱ δὲ χάριν ἡ Μεγακλῶ, χαλεπὸν αὐταῖς
ἑστ' ἡ μῆδος, ἀνέθηκε σήλας χαλκῆς, καὶ ἀνά
πάντα ἐκέλευσε πηῶν τὰ ἱερά· καὶ μὲν μούσας,
παῖδες ἡ δὲ ἰσορία ὧν μυσίλω τῶν Λεσβίων.

Aristotelis locus contra quorundam neoteri-
corum interpretū opinionem illustratus.

CAP. II.

DVOBVS ab hinc annis, plus aut minus, cum
Lutetia Parisiorū agens Dionysium Lambinū virū
doctissimū, & linguae Graecae professorem regium,
Ethicorū libros Aristotelis, magno cum plausu &
frequenti auditorio interpretantē audirem, memini
me illum cum ad hūc Aristotelis locū ventū esset, qui
est lib. 6. cap. 6. Εἶδος μὲν οὐδ' ἂν εἴη γνώσεως ὡς
τὸ αὐτὸν εἶδεναι, ἀλλ' ἔχει διαφορὰν πολλήν. καὶ δοκεῖ
τὰ ποικίλα αὐτὸν εἶδως & διακρίβων, φρόνιμος εἶναι· οἱ
δὲ πολυτικοὶ πολυποικίλωνες. διὸ καὶ Εὐεπίδης,
Πῶς

Πῶς δ' ἂν φεγούλω ὡ παρὼ ἀπαρμίνας
Ἐν τοῖσι πολλοῖς ἠελθμηνδύω σεγῆ,
Ἰφον μεταχέιν.

Τοὺς γὰρ φελασοὺς ἢ τί φελάσοντας πλέον
audire dicere, post hac verba, καὶ τί φελάσοντας
πλέον, aliquid desiderari, idcirco textui addendum
Ζῆς μουεῖ, quod ipsum ἔστ' translatio eius sicut
statutur, qua sic habet:

Præstantiores namque ἔσ' εἰς qui pluribus
se rebus applicant, malè odit Iupiter.

Sed ut dicam quod sentiam, illos longè magis
Iupiter, qui quiduis detrahere ἔσ' addere antiqum
ἔσ' classicis scriptoribus audent, ἔσ' falsa pro rebus
nobis obtrudere, quàm eos qui pluribus se rebus ap-
plicat. Ut enim omittā Aristotelis hoc pacto senten-
tiam inuerti, quid Euripides dicit, qui nunquam
quippiam se vel somniasse fatebitur, ἔσ' ut uno ve-
bo dicam, nihil tam contrarium, nihil tam pugnantius
Euripidis sensui excogitari potest, quàm quod
ab homine aliquo extra controuersiam doctum
excogitatum est. Euripides enim diceret se hoc
ἔστο scripsisse:

Τοὺς γὰρ φελασοὺς καὶ π φελάσοντας πλέον

Τιμῶνδρ, ἀνδρῆς τ' ἐν πόλῃ νομίζομεν. ut
apud Stobæum citatum inuenimus. Et si quis fidei
Stobæo fidem nō habeat, ut pote in quo multa confusa
ἔσ' mixta sint, quiq' hos Menandro tribuit fidei
saltem Dioni Chrysostomo fidem non derogabit, qui

Ant. Mus
Varia Lect
LIII
28

hunc locum sic per paraphrasim est amulatus, in Philo-
 tetete suo. Καί τοι ποία τίς ἢ τοιαύτη σοφία καὶ
 φρόνησις, δι' ἧς τὸ ἀναγκαζέει πλείω τῶν ἐλλείμων
 ποιεῖν, ὡς τῆ κοινῆς σωτηρίας καὶ νίκης. ἔξω δὲ ἕνα
 ἀκούωτα τῶν πλείωσις, μηδενὸς ἑλαττόν ἐν τοῖσις
 ἔχων τ' ἀείρων. ἀλλὰ γὰρ ἴσως χαλεπὸν εὐρεῖν ἕτω
 μεγαλόφρονα καὶ φιλότιμον ὄπου, ὃς ἀνὴρ πέ-
 φουε. τοῖς γὰρ φανεροῖς, καὶ πλείωνων ἀποτελεῖ πολ-
 μόντας, σχεδὸν τοῖσις ἀπαντας θυμιάζομεν, καὶ
 πᾶσι ἀνδρασις ἡγούμεθα. *Sunt autem hi versus ab*
Vlyse & non à Philotete, ut existimat Donatus
Acciaiolus, prolati, cuius hac sunt verba ad hunc
Aristotelis locum. Et ad hanc vulgi opinionem
probendam adfert auctoritatem Euripidis, qui in-
ducit Philotetem quendam respondentem cuidam
qui cum interrogabat, quo nam pacto fuisset de-
ceptus à Pyrrho cum esset prudens: & Philotetes
respondet, quonam modo ego sum prudens: cum
mibi liceret. Esse autem hoc totum falsum & com-
mentitium, vel unius Dionis Chrysostomi testimo-
nio facile pervincam. Qui in oratione quadam que
inscribitur: Περί Λιχύλης καὶ Σοφουλῆος καὶ Εὐ-
ριπίδου, ἢ περὶ τῶν Φιλοκτήτου τόξων: sic inquit,
ἔτι τῶν Εὐριπίδου σὺνέσις καὶ περὶ πάντα ὀπιμελεῖα
ἄστε μήτε ἀποθανόν τι καὶ παρημελημένον εἶσαι
μπε ἀπλῶς τοῖς πράγμασι χεῖρα, ἀλλὰ μὴ πᾶ-
σις ἐν πᾶσι εἰπεῖν δυναμῶς, ὡς ἀντίς εὐφός ἔστι
τῶν Λιχύλης πολιτικωτάτη καὶ ῥητορικωτάτη ἔσται.
 καὶ τοῖς

καὶ τοῖς ἐντυγχάνουσι πλείους ὠφέλῃαν ὡφελῆσαν
 δυναμῆν. ὁμοῦς γοῦν πεποῖν) ὡελογιζῶν
 Οδυσσεύς. καὶ ἄλλα τί ἐνδυμήματα πολιτικά
 φων ἐν ἑαυτῷ. καὶ ὡφῶτόν γε διαπορῶν ἑαυτῷ
 μὴ ἄρα δοκεῖ μὲν τοῖς πολλοῖς σοφός τις εἶναι καὶ
 φέρον τὴν σωῖσιν. ἢ δὲ τὸναντίον, ὅτε γὰρ
 ἀλύπως καὶ ἀπεργμονῶς ζῶ. ὁ δὲ, ἐκείνῳ
 ὡεργμασι καὶ κινδύοις γίνεται. τούτου δὲ
 αἴτιον εἶναι, ἢ τὸν Ὀδυσσεύς καὶ γυγαίων ἀνδρῶν
 μέγα. ὅτε γὰρ ἀγαθῆς ἐπιμέλειαι, καὶ τὸν Ὀδυσσεύς
 ὡεργμῶν ἀνδρῶν εἶναι, μεγίστου καὶ γὰρ
 ποτάτοις ἐκόντες ὡνοῖς ὑφίσταν). οὐδὲν γὰρ
 γαῦρον ὡς ἀνὴρ Ὀδυσσεύς. *Idem etiam testatur
 phoclis Scholiastes in initio Philoctetes, cum inquit
 καὶ ὡεργμῶν τούτω ὡελογιζῶν Ὀδυσσεύς, καὶ
 καὶ παρ' Εὐριπίδῃ. ἐκείνο μὲν τὸν διαφέρει παρ' ἑαυτῷ
 ὁ μὲν Εὐριπίδης πάντα τῷ Ὀδυσσεύ περὶ τῶν
 εἶδ' δὲ τὸν Νεοπτόλεμον παρεισάγων, ὅτε
 πάντα οἰκονομεῖ. Sed iam ad Aristotelem reverti-
 mur. Ille itaque volens ostendere differentiam
 qui in se est prudens, & qui civilis, unicuique
 rum, inquit, & cognitionem esse & prudentiam
 sed habere non parvam inter se diuersitatem,
 genere fortasse eadem sint, adeo ut qui sua ipsius
 na cognoscit, in ipsisq. versatur, prudens, civilis
 tem non prudens, sed negotiosus & curiosus esse
 deatur, quippe qui ea que aliena sunt, prae
 suam utilitatem, inquit. Et ad hoc magis con-
 mationem*

Ant. M.
 varia Lect.
 LIII
 28

mandū hos Euripidis versus adducit, ex Philoctete, in quibus Vlysses dicit se minimè esse sapientē, ut potest non sua tantum curantem, cum tamen hoc illi diceret, sed potius contrarium, id est, civilem & curiosum. Vltimus autem versus, qui est

Τὸς δὲ θεῶν οὐκ αἰεὶ πρὸς ἀστυχίας πλάσσει,
ad Aristotelis sententiam confirmandam nihil facit, idcircoq; etiam imperfectum idum reliquisse videri potest.

Porro Quirites quid significet. deque eo Donatus in Terentiū emendatus. item Apulei locus quidam ex libro de Mundo notori suo restitutus.

CAP. III.

ELEGANTI admodum & peruenusta loquendi formula vsos fuisse veteres, cum in extrema calamitate constituti populi opem & auxilium implorare vellent: (quemadmodum illa mulier apud Comicū, Adeste populares, ferte auxilium, inopi subuenite) ut clamarent Porro Quirites; doctissimè ab Adriano Turnebo memoria proditum est, quod ipsum nos tribus insuper adductis locis, ex antiquis scriptoribus confirmare conabimur. Primum itaq; Apuleius nō cōtemnendus antiquitatis auctor, lib. 8. de Asino aureo: Nec diu tale facinus meis oculis tolerantibus, Porro Quirites, proclamare gestiui, sed